

האם אתה חי במלכודת־אש?

אש

אחרונה לפני שלוש שנים. כך, למשל, גבו של לוח פקקי החשמל אינו מיוצר עוד מעץ. לקח קצר בתיבות החשמל גרם כבר להרכה שרופות. כך, למשל, בעבר לא הקפידו על בידור וחיסוס הצי נרת שבין הקומות. שרופות, שטיפסו בין הקומות דרך צנרת זו, גרמו לשינוי התקן הנדרש. לקח.

למי יבצע את הסקר?
"העבודה תימסר לחמישה מישרדי מומחים פרטיים."

ומה יהיה אם תפרוץ שריפה לפני שהסקר ייגמר?
"כל אחד יכול לפנות אלינו. ביוזמי תו, ונבצע עבורו את הסקר, מייד. נגיד לו מה הליקויים, ומה צריך לעשות."

הבית בוער
הבית הישראלי המשותף בוער,

ולכן אני יכול לחכות. בכלל, זועם אשל. "אין לי מה לדבר איתך!" קבענו פגישה, אני מזכיר לו. "כן, אז מה?"

יכול להיות שזה חלק מהעיצומים שעליהם הכריז ועדיהכבאים של תל־אביב ביום השישי האחרון. הכבאים לא יעשו שום פעולה שלא למען הצלת־חיים. עד שהתביעות שלהם ימולאו. כך היה כתוב על שלט שנתלה על לוח המודעות. שלט שלא פירט מהן אותו תביעות שכנאי תל־אביב דורשים.

אלף מיבנים
בתל־אביב יש כמעט אלף מלכודות־אש. בתים גבוהים, המועדים להתלקח חות, והמאוכלסים ברכבות בני־אדם שלא כל־כך מודעים לסכנות. ולא יודעים מה, בדיוק, צריך לעשות כדי למי

"אנשים", אומר רמי כחלון, "צריכים לדעת להציל את עצמם!"

נכון. ומכבייהאש, במיקרה הטוב, מגיעים אחרי. כמו צוות של מגן דויד אדום המפנה את פצועי־התאונה, שרק המעורבים בה היו יכולים למנועה. מכבייהאש מגיעים, במיקרה הטוב, אחרי. לפגישה איתי הם אחרו בשע־תיים.

סרטים פורנוגרפיים
אחרון אשל, שהוא מנהל תחנת־הכיבוי הישנה של תל־אביב, הסכים להיפגש עם העולם הזה בשעה 12. העולם הזה הגיע בשעה 12. התחנה המונוחית, ברחוב בזל, נראתה נטושה. "ארול איננו", הסביר לי כנאי בקב־קבים ובחולצה פתוחה. "הוא נסע להלווייה!"

18 בני־אדם נשרפו ונחנקו למוות בשנה האחרונה • שריפות • כמה ישרפו השנה? • ססו מיגדלים לוחטים פוטנציאליים בתל־אביב

בדרך כלל, בזמן של אסיפות־דיירים. הוויכוחים על ההשקעות ברכוש המשותף עוצרים הרבה מאוד יוזמות בתחום האסתטיקה והבטיחות. השקעות של אלפי שקלים, רק כדי שהשכן בקור מה השישית יישן יותר טוב, יתממשו במציאות הישראלית רק בשנתו של אותו שכן. כאשר הוא מצליח להירדם, "זה לא נורא", טוען מהנדסהיער, "זה יכול לעלות רק בכמה עשרות שקלים לדייר."

מה אתם דורשים?
"לעמוד בתקנים ההכרחיים."

שיזם?
"בכל בניין יבוצעו התיקונים הספציפיים שלו."

גלאי־אש? אזעקות אוטומטיות?
"אנחנו לא הולכים עד כדי כך. ניתן לתקן הרבה מאוד מהליקויים גם ללא השקעה כספית. צריך רק להיות מודע לדברים."

כמו מה?
"בהרבה מאוד מיבנים נמצא, למשל, כל ציוד־האש, הוא אפילו תקין. אבל הוא מונח בחדר־הביטחון, או במיקלט, והדרך אליו חסומה בגרוטאות. בשעת שריפה, אי־אפשר להשתמש בו. יש עוד הרבה דברים. פתחי־מילוט חסרי מים, יציאות־חרום שאף דייר אחד לא יודע את מיקומן. דברים כאלה."

אתם לא עורכים סקר הסב־רה?
"נכון, תדרשנה גם השקעות במיב־נה ובציוד."

ומה יהיה אם ההמלצות לא יביצעו?
"מה זאת אומרת?"

לא יבצעו. אנשים לא ישק־עו כסף.
"אין דבר כזה: אנחנו נגיש תביעות מישפטיות נגד אותם בתים, או גורמים, שלא יבצעו את ההמלצות שלנו!"

אכיפה מישפטית
נגיש תביעות מישפטיות. מבטיח

נזע אותן. בעריית תל־אביב דווקא מודעים לסכנה.

"יכול להיות", מודה שמאי אסף, מהנדס העיר, "שההתעוררות קרתה בגלל השריפה בגיבעתיים."

מה אתם עושים?
"הקמנו ועדה, בשיתוף עם מחלקת־הכיבוי של תל־אביב, שתברוק את כל המיבנים המועדים לשריפה, תארת את הליקויים, ותדאג לתיקונם."

כמה בתים כאלה יש?
"יש בערך 800 בתים בגובה שבין חמש לשמונה קומות, ועוד 120 רכי קומות."

הם לא נבנו בסדר?
"יש שם בעיות. חלק מהמיבנים הוא ישן, ולא בכלם נמצאים היום תיקני־הבטיחות הדרושים. הבעיה השניה היא, שהדיירים לא יודעים מה לעשות, לכן הקמנו את הוועדה, שתבצע את הסקר הזה."

מתי?
"המימצאים לגבי כל המיבנים יהיו בדינו בתוך חמישה חודשים."

התקנים לבטיחות־אש עורכנו. כי

מתי הוא יהיה, אני מתעניין.

"חכה. אביב אחד, אביב אחד, נמצא כאן העיתונאי. מה להגיד לו?"

יש לו קשר, לאהרון אשל, שבתחנה שלו קוראים לו ארול.

"תגיד לו שיחכה". הקול של אביב אחד, המהדהד מתוך מכשיר־הקשר, הוא קול סמכותי. קול חזק, מכנה שריפות.

אני מחכה. יש להם, בתחנה ברחוב בזל, מין חרר־מיבנאים, שהוא אולם גדול בעל חלונות שבורים, ריצפה מלוכלכת, ושולחן עם כמה טלפונים ומכשירי קשר, שבעזרתם אפשר לדבר עם אביב אחד. בפניה, ליד ארון־הברזל המעוקם, יש גזית קפה קטנה, ומול השולחן של היומנאי יש מכשיר־טלוויזיה, ומכשיר־וידאו, שנתרם, כך כתוב בשלט המוצמד אליו. בידי חברה מיסחרית.

על המסך מוקרן סרט פורנוגרפי משעמם במיוחד, אבל זה מה שיש. ארול, איננו.

כאשר הוא מגיע, לקראת השעה 2, הוא מסביר שאני הוא זה שצריך אותו.

ישראל הישנה, הקטנה והשטוחה, שנבנתה מזיפוף ומבלוקים, בגובה של שתיים ושלוש קומות, לא היתה, באימת, מלכודת־אש. אל תקנות בטיחות־הכיבוי התייחסו, במישרי התיכונן והבניה, כאל כורח ביוקרטי. עוד חתימה לאישור התוכנית.

העניין הוא שישראל, ובעיקר תל־אביב, התחילה לגבוה, אבל תודעת־האש לא חילחלה. לא במישרי האררי־כלים, ולא אצלך.

כאשר ישראל קונה דירה הוא בודק את צבע החרסינה, אבל לעולם אינו שואל את הקבלן, המוכר לו את הדירה בקומה השניעית, מה עושים אם פורצת אש, איפה פיתחי־המילוט, ואיפה, בעצם, נמצא הגלגלון, אותו צינור כיבוי שחיב להימצא בכל בית גבוה, ליד המטפים ויריעות־הכיבוי. לא חוש־בים על זה.

בשביל שריפות, אתה חושב, יש מכבייהאש. ככה אתה חושב, ומיספר־החרום היחיד שאתה זוכר הוא זה של המישטרה. 100. ואיך מועיקים את מכבייהאש?

אומרים לך "אש", ואתה מחפש את הרובה.

אתה שומע "שרוף" ואתה נזכר בטנקיסטים חסרי־המזל.

שריפה מפעילה במתג האסוציאציות הישראליות תמונות של שרד־קוצים מתלקת, יער של הקרן הקיבוצית שמתעלה באש, ואת השריפה הגדולה של שיקאגו.

כאן מניחה התודעה הקולקטיבית, כזו אין שריפות.

כמו שריפות.

כשנה האחרונה, למשל, היו בשרי־אל 16 אלף שריפות. 2500 מתוכן היו שריפות של מיבנים. רכוש שנשרף, ממוון שנמוג, חברות־ביטוח שהפסידו כסף.

ובני אדם. כמה?

"יותר מ־17".

רמי כחלון, מפקח הכבאות הארצי במישרי־הפנים כפוף לשריפהפנים, אח־ראי ל־1000 כבאים, הצריכים לכבות את האש שאתה לא הצלחת למנוע.

מה זה יותר מ־17?
בבני־אדם!

"כן, היו 18, אבל אחד מהם הוא ערבי מהשטחים, שנשרף בתל־אביב."

זה ממוצע ההרוגים השנתי משריפות?
"לא. הממוצע הוא בין 10 ל־15 הרוגים בשנה. אבל השנה, בגלל השריפה בגיבעתיים, היו יותר."

גביעתיים נשרפה למוות מישפחה שלמה. בניין רבי־קומות, שעתי־בוקר מוקדמת, קצר חשמלי בחדר־המדרגות, הנק, אף אחד לא התעורר, אף אחד לא שמע בזמן.

צבע החרסינות
בישראל, לא כמו בארצות־המערב, העץ הוא נדיר, ואינו משמש כחומר־בניה. השריפה, כמסוקן מוחשי שצריך לדעת להיזהר ממנו, לא עמדה אף פעם באותו המקום שבו עומד, למשל, הכי־ביש המסוכן.

מה עושים?

אתה גר בבניין גבוה, ואתה יודע שהבית שלך הוא מלכודת־אש. פנייה למחלקת מהנדס־העיר או לתחנת־הכיבוי המקומית בתל־אביב תפעיל אותם, כך הם מבטיחים, במהירות.

הסקר הפרטי של הבית שלך ימצא בידך הרבה לפני תום פעולת־הסקירה המקפת. שת־תיים בעוד חמישה חודשים.

הסקר ממליץ ומורה על קניית ציוד לכיבוי ולגילוי ועל התקנתו. אתה מכנס אסיפת־דיירים שלא מן המניין (פעולה חוקית, ניתנת לביצוע על־ידי כל דייר, גם אם אינו חבר בוועד), ומדווח למשתתפי האסיפה. אם קיבלו את המסקנות,

קנו התקינו – לך לישון, בשקט יחסי, לא קיבלו? יקר... חיינו עד עכשיו בלי זה... מה בוער?"

קח את הפרוטוקול של אסיפת־הדיירים (אתה יכול לכתוב אותו בעצמך), גש לעירייה, למחלקת הייעוץ המישפטי, והגש תלונה. הבניין ייתבע לדין, ויחוייב לבצע את הוראות הבטיחות, אם התלונה מוצדקת.

אם גם אחרי השלב הזה שום פעולה לא תינקט על־ידי הדיירים, פנה למפקח על המקרקעין במישרי־הטאבו המקומי, והוא ימנה אדם מטע־מו, שינהל את הבניין, ושידאג לביצוע החוק.